ורבי יהודה אמר לך כי כתיב "הישר" (*בעיניו) הוא דכתיב אבל בבמה גדולה אפילו חובות נמי ליקרוב, אלא הא כתיב "איש" - לאו למימרא דאיש 'ישרות' הוא דליקרוב הא חובות לא ליקרוב? כי כתיב "איש" להכשיר את הזר, זר °מזורק הכהן את הדם על מזבח ה'" נפקא? מהו דתימא ליבעי קדוש בכורות כמעיקרא קא משמע לן; חכמים היינו תנא קמא? אמר רב פפא *קרבו נסכים במדבר איכא בינייהו: אמר מר רבי שמעון אומר וכו': מ"ט דרבי שמעון? דכתיב °*ויעשו בני ישראל את הפסח בגלגל "פשיטא אלא א] הא קמ"ל דחובות כעין פסח הוא דקרב הא לאו כעין פסח לא קרב, ואידך מיבעי ליה לכדרבי יוחנן *דא"ר יוחנן משום רבי בנאה *ערל מקבל הזאה, תני תנא קמיה דרב אדא בר אהבה *אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא ב] פסח וחובות הקבוע להן *זמן (א"ל יחיד חובות שקבוע להן זמן מנא ליה א"ל אסמייה) א"ל תתרגם מתניתך בעולת חובה דאיכא עולת נדבה ג] *דאי חטאת (יחיד הוא חובות דקביע ליה זמן) מי איכא, ולוקמה במנחת חובה דהא איכא חביתין? לא סבר *אין מנחה בבמה: באו לשילה וכו': מנא הני מילי? א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כתוב אחד אומר °ותביאהו בית ה' שילה ד] וכתוב אחד אומר °ויטש (את) משכן שילה ה] אהל שכן באדם וכתיב °וימאס באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר הא כיצד - לא היתה שם תקרה אלא אבנים מלמטן ויריעות ו] מלמעלן (והיא היתה מניחה: קדשי קדשים: מנא הני מילי ז] א"ר אושעיא דאמר קרא °השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר (אתה) תראה בכל מקום ח] אשר תראה אי אתה מעלה אבל אתה אוכל בכל מקום שאתה רואה, אימא בכל מקום שאתה רואה אי אתה מעלה אבל אתה זובח בכל מקום ט] (שתראה) א"ר ינאי אמר קרא °שם תעלה ושם תעשה "רבי אבדימי בר י] חמא אמר, אמר קרא

ולו

תורה אור

ויקרא יז · יהושע ה · ש"א א · תהלים עח · שם · דברים יב · שם

ורבי יהודה. דאמר יחיד נמי מקריב חובות בגדולה אמר לך כי כתיב "הישר" דממעט יחיד מהקרבת חובות "בעיניו" כתיב יא]: אלא לרבי יהודה הא כתיב איש. ואי לאו למעוטי אף מבמה גדולה - אתא למה לי דכתיב "איש" נכתוב 'כל הישר בעיניו' וכיון ד"בעיניו" הייט יב] קטנה פשיטא דאיש הוא דממעיט דהא צבור לא מקרבי בה: **להכשיר את הזר.** לעבודת במה: **זר מוזרק הכהן נפקא לן.** לקמן בפירקין דכתיב (ויקרא יז) "וזרק הכהן את הדם על מזבח ה' פתח אהל מועד" = כהן פתח אהל מועד ואין כהן בבמה אלא אפי' זר ואפי' עבד, הכי דריש ליה בתורת כהנים: **חכמים היינו תנא קמא.** רבנן בתראי היינו רבנן קמאי דהא איכהו נמי הכי אמרי דיחיד לא קרבו אלא עולות ושלמים ולבור קרבי [כמי חובות] דהא מאיש נפקא להו מיעוטא: **קרבו נסכים במדבר איכא בינייהו.** לרבנן קמאי לא קרבו נסכים במדבר, ועולה ושלמים גרידא בלא נסכים קא גמרי דקרבי בבמה, דבמדבר לא קרבי, דבי תנא דפרשת נסכים (במדבר טו) להטעינה נסכים במשכן שילה אתא - לאחר ירושה וישיבה כדאמרן בהשוחט (לעיל קיא.) ורבנן בתראי לטפויי - אתו מדתנן משנה יתירא "כל שהצבור מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין בגלגל" למה להו למיתני הא רבי יהודה נמי בלבור כוותייהו קאמר והכי איבעי להו למימר כאן וכאן לא קרבו ליחיד אלא עולה ושלמים, אלא לטפויי אדרבנן קמאי - אתו ואמרי כל שהציבור צריכין להקריב (א) (מקריבין) באהל מועד שבמדבר יג] מקריבין באהל מועד שבגלגל ולטפויי נסכים אתו ולמימר דקרבו במדבר לצבור וליחיד וכן בגלגל (ב) (לשתי) הבמות, ולמאן דאית ליה קרבו במדבר אית ליה דקרבו בבמת יחיד בגלגל דבי תנא לא אתא אלא להטעינה נסכים לבמה קטנה דהא בגדולה כבר היו קריבין: **פשיטא.** דבעו למיעבד פסח: **ערל** - שנטמא במת מקבל הזאה וטהור מטומאת מת ליגע בקדשים ויליף מהכא דכתיב (יהושע ה) "ויעשו את הפסח בגלגל" דמשמע שעשאוהו כהלכתו במילה בטהרה ורובן ערלים היו במדבר דכתיב (שם) לא מלו ואמרינן ביבמות בעשרה בניסן שעברו את הירדן לא מהול - משום חולשא דאורחא אלא בחד סרי הוא דמהול ואשתכח דטמאי מתים שהיו בהם שהרי רובן טמאי מתים היו שמתו אבותיהם כל ארבעים שנה במדבר ונטמאו בהם ואם לא קבלו הזאה ונטהרו בערלותן אין להם שהות להזות משמלו דהא צריך להפריש שלשה ימים בין הזאה להזאה רביעי חמישי וששי וכאן אי לא הזו עד יום אחד עשר בניסן 'הזאה ראשונה לאחר שמלו' תו לא מטי זמן הזאה שניה עד יום חמשה עשר וביבמות איתיה להא דרבי יוחנן בפרק הערל (דף עא:): יד] **ותתרגם מתניתך.** דקתני חובות הקבוע להם זמן קרבו בגדולה: **בעולה.** כגון עולות של תמידין ומוספין לבור קרבו בה טו] [אבל] חטאות הקבוע להם זמן כגון שעירי הרגלים של לבור לא קרבו בה: **דאי *בחטאת.** דאי "חובות הקבוע להם זמן" בחטאת נמי קאמר: **חטאת נדבה מי איכא.** ליקרב כיולא בה בקטנה ועל כרחיך טז] (מתניתין) קמ"ל דלא קרבו לר"ש בגדולה לבד מפסחים אלא חובות שיש כיולא בהן נדבה מדקתני "אלא פסחים וחובות הקבוע להם זמן" ואי ס"ד כל חובות הקבוע להם זמן קאמר, פסחים דקתני למה לי, הכי הוה ליה למימר 'אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא חובות הקבוע להם זמן' והוו להו פסחים בכלל אלא ה"ק אלא (א) פסחים שקרבו בגדולה ולא קרבו בקטנה כלל, ושאר דברים שקרבו כאן וכאן אין חילוק בהן אלא שבזו לא קרבו אלא נדבות ובזו קרבו אף חובות הקבוע להם זמן: **ונוקמה נמי במנחה.** דמשכחת לה כאן יז] מנחה נדבה בקטנה ובגדולה עודפת מנחת חביתין שהיא יח] חובות הקבוע להן זמן בכל יום: **קא סבר רב אדא בר אהבה אין מנחה בבמה.** 'וזבחים' כתיב ובשלמי לבור דעלרת ליכא לאוקמה משום דשלמי במה קטנה לא דמי להו שאלו קדשי קדשים ואלו קדשים קלים: **מנה"מ.** דבית אבנים למטן ויריעות לגג: ויטש משכן שילה אהל שכן באדם: **השמר לך.** משתבאו אל המנוחה קאי קרא:

ולו

ותתרגם מתניתך בעולה. פירוש כגון עולות תמידין ומוספין שיש כיולא בהם נדבות אבל חטאות הלבור כגון שעירי הרגלים אע"ג דקבוע להם זמן לא קרבו והא מילתא דייק לה מדקתני פסחים דליתני קבוע להם זמן ותו לא והוו להו פסחים בכלל אלא על כרחך מתניתין קמ"ל דלא קרבו לרבי שמעון בגדולה לבד מפסחים אלא שיש כיולא בהם בבמה והכי קאמר אלא פסחים שקרבו בגדולה לא קרבו בקטנה כלל ושאר דברים שקרבו כאן וכאן אין חילוק בהם אלא שבזה לא הקריבו אלא נדבות ובזה קרבו חובות הקבוע להם זמן כדפירש בקונטרס והכי נמי הוה מצי למידק אברייתא דלעיל דקאמר ר"ש אף לבור לא הקריבו כו' *ואי משום דלא איירי התם רבי שמעון בחילוק שבין במה גדולה לבמה קטנה כדאיירי הכא מ"מ על חנם הזכיר פסחים דהא הוו בכלל חובות הקבוע להם זמן ותימה מנא ליה לר' שמעון הא מילתא דחטאת דקבוע להם זמן לא קרב דהא לעיל מפרשינן טעמא דרבי שמעון דיליף מפסח גלגל והא ליכא למילף מפסח דפסח נמי אין כיולא בו נדבה ואי הוה מפרשינן כן דפסח חשיב כיולא בו נדבה משום דהוי קדשים קלים כעין שלמים הוה ניחא אבל בקונטרס לא פירש כן וע"ק היכי דייק מדקתני פסחים דלמא הא דקתני פסחים משום דעיקר טעמא מפסח יליף וכן בפ"ק דמגילה (דף ט:) תני פסחים לחוד ופריך בגמרא פסחים ותו לא אלא כעין פסחים ע"כ מה שהזכיר פסחים טפי מאיך משום דכולהו מפסח ילפינן לכן נראה לפרש דקא אמר תתרגם מתניתך בעולה היינו משום דכיון דמפסח יליף אית לן למימר מה פסח שקבוע לו זמן וישנו בלבור כביחיד בשעת היתר הבמות לבור בפסח ראשון ויחיד בפסח שני כדאמרי' פסחים (דף סו.) איש נדחה ואין לבור נדחין אף כל שקבוע להם זמן וישנו בלבור כביחיד בשעת היתר הבמות דהיינו עולות שישנן בלבור בתמידין ומוספין וביחיד בנדבה אבל חטאת לא משכחת ביחיד בשעת היתר הבמות דאפילו בבמה גדולה לא קרבו חובות דיחיד לרבי שמעון כמו לר"מ ורבנן והכי פירושו דשמעתא ותתרגם מתניתך בעולה דאיכא עולת נדבה ונדבות דיחיד קרבו והוי דומיא דפסח דאי בחטאת הטאת נדבה מי איכא דמשכחת ביה חטאת ביחיד דאילו חובות דיחיד לא קרבו לא עולות ולא חטאות ופריך ונוקמה במנחה דאיכא חביתים ומשני אין מנחה בבמה וא"ת ונוקמה בשלמים כגון כבשי עלרת דהא איכא ביה שלמי נדבה וי"ל כדפרש"י דכבשי עלרת קק"ד נינהו ושלמי יחיד קדשים קלים ולא משכחת כיולא בהן ביחיד:

באו

עין משפט נר מצוה

כח א מיי' פ"א מהל' פרה אדומה הל' ג:

כט ב מיי' פ"א מהלכות בית הבחירה הל' ב:

נ"א ולע"ג דלא איירי כו' נ"ק

[נקרא כתיב ויחנו בני ישראל בגלגל ויעשו את הפסח]

ס"א זמן א"ל דאמר לך סני רבי שמעון היא דאמר אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסח וחובות הקבוע להן זמן ותתרגם מתני' כו' ועיין נ"ק ועיין בספר פנים מאירות

נוטע
המקור לשיטת ר"ש - דאפילו ציבור לא קרבו בבמה גדולה אלא חובות הקבוע להן זמן (ר' רש"י סוף קי"ב)

נוטע
מכאן דמשכן שילה היה בנין אבנים מלמטה ויריעות מלמעלה

שיטה מקובצת

א] אלא לאו הא: ב] אלא פסחים וחובות הקבוע להן זמן א"ל דאמר לך מני ר' שמעון היא דאמר אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסחים וחובות הקבוע להן זמן תתרגם מתניתך א) בעולת נדבה: ג] דאי בחטאת נדבה מי איכא ולוקמה נמי במנחה דהא איכא חביתין והשאר נמחק: ד] שילה אלמא בית הוא: ה] שילה אלמא אהל הוא הא כיצד מלמד שלא היתה שם תקרה והשאר נמחק: ו] מלמעלן: קדשים קלים בכל הרואה ותיבות והיא היתה מנוחה קדשי קדשים נמחק: ז] א"ר אלעזר א"ר אושעיא: ח] מקום שאתה רואה תיבות אשר תראה נמחק ותיבת אתה ל"ש: ט] שאתה רואה תיבת שתראה נמחק: י] בר חמא תיבת חמא נמחק: יא] כתיב אבמה קטנה שהיא לפניו בכל אשר יבחר אבל בגדולה אף היחיד מקריב חובות הס"ד: יב] היינו במה קטנה: יג] שבמדבר ומקריבין באהל: יד] מה"ד התרגם: טו] בה אבל חטאות: טז] תיבת מתניתין נמחק: יז] כאן וכאן מנחה: יח] שהיא חובה הקבוע:

א) נראה דצ"ל בעולה תובה.

נוטע אמנה
△ תשובות לשאלה - מנא הני מילי דבשילה קודשים קלים נאכלים בכל הרואה

[נ"ל אבעיניו]

[לעיל קיא. קידושין לו:]

יבמות עא:

מגילה ט: ע"ש

ס"א דאי חטאת החטאת נדבה מי איכא

[לעיל קיג.]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קרבו נסכים וכו' כל שהציבור צריכין להקריב באהל מועד כצ"ל ותיבת מקריבין נמחק: (ב) בא"ד וכן בגלגל בשעת הבמות: